

ՕՐԱԿԻՒԹ ԶՄԵԼԵՆԻԱՅՑ

ԳՈՐԾՎԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՏԻՏԱԿԱՆ

ԱՐԵՎԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏ

Ակրիս 81 Եթողի թուալ չայց անդրանիկի լրադիքը
իւր քամանեատթերորդ տարին կըմանէ ամենայն յաջու-
զութէամիւ ։ Այսպիսի երկար տևագութեան մի պատիւը՝
Արարատեան Արշալոյար կըաբարտաւորի նոխ Առառ-
ծոյ անհան ողորմութեանը, օսմանեան առատազութ-
կառավարութեան մարդասիրական խնամնոցը, իւր հե-
ռաւոր և մերձաւոր բարերարաց յատուկ պաշտպանու-
թեանը և բարեսկը հասարակութեան համակրական ըց-
գացմանցը՝ որով հաձեցաւ միշտ պատուել գինքը։

Քաջայոյս եմք, թէ մեր պալտովը խղճի մտօք և անխոնդ ջանիւք կատարելով միշտ, երկնային ողորմութիւնը երեսի չպիտի պատրի Հայոց երիցագոյն լրագրույն վրայէն, ինչպէս նաև բոլոր վեհանձնական և ազգապահ բական ոգնութիւնները զորս յիշեցինք: Հետեւարար սիրելի է մեզ հաւատալ, թէ կարող պիտի ըլլամիք շարունակել զայն ցիկանու՝ ի նպաստ յառաջադիմութեան ընդհանուր աղգիս Հայոց:

ԳԱՀԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍԱԲՈՒԺԻՆ

ՀՐԱՄԱՆԱԴՐ 5 ՕԳՈՍՏՈՒ

Քաղաքային հորիզոնը դարձեալ սև ամպերով
կըքեռնաւորուի , յորմէ փոթորկի մը պիտի ծաղի ։
Խրուսիոյ կառավարութիւնը չուզեր ՚ի կործ դնել
Քրակայի դաշնադրութեան հինգերոկդ յօդուածը՝
որով պարտաւորեալ է Ծէկվեկի դքսութեան հիւ-
սիսային մասը Տանիմաբքայի վերադարձնել։ Պաղ-
ղիան՝ որ մասնակից ելլաւ այս դաշնադրութեան
հաստատութեանը , նոյն յօդուածոյն դործակրու-
թիւնը կըպահանջէ . բաց յայսմանէ իւր գեսպահաց
միջնաւ մօտերս յայտնած է , կըսեն , հարաւային
լուերմանիոյ արքունեացը թէ , հարաւային մէրու-
թեանց հիւսիսային Պաշնակցութեան մէջ մանելը
սպառնալիք մըն է Պաղզիոյ աէրութեանը համար ,

և այս պատճառաւ, 'ի պահանջել հարկին պիտի
պարտաւորի դինու զօրութեամբ արդելուղի երանաւ-
նական միութեան ուրիշ որկեց յառաջադիմութիւնը:

Ինչպէս կըտեսնուի , այս խնդիրը արդէն ծանր
կերպարանք մի ստացած է և անկարելի կըտարձուի
որ բարեկամական կերպիւ լուծուի . վասնզի քրու-
սիոյ կառավարութեան նպատակը՝ գերմանական մի-
ութիւնը կատարելապէս 'ի զործ դնել է . և Գաղ-
ղիան՝ այս կատարեալ միութիւնը իրեն սպառնալիք
մը համարելով , գլնու զօրութեամբ պիտի արդի լու-
ղայն . Ուրեմն մենամարտութիւն մի անհրաժեշտ
կերեի այս երկու հզօր տէրութեանց մէջ :

“ լ ոնտոնի հարուստ վաճառկանաց մէջ անհան-
գ քատութիւն մի կըտիրէ , կըսէ լանդերնասիօնալ օրա-
գիրը . խաղաղութեան հաստատուն մալուն վրայօք Կըհաւաստեն թէ “ Արոլէոն կայսրը պատրաստու-
թիւններ կըտեսնէ առաջիկայ գարնան ժամանակի ը-
պատերազմ բանալու հրուսիոյ դէմ . և կըյաւելուն
թէ այս պատերազմին պատճառքը՝ Վերմանիոյ
հարաւային վիճակաց հիւսիսային դաշնակցութեան
մէջ մտնելը պիտի ըլլայ : որ տեղի պիտի ունենայ
նոյն ժամանակը :

“Ենդղեոյ կառավարութեան ընդունած վաւերա-
կան լուրերը կը հաստատեն թէ Գաղղիան և Տրու-
սիան կը շարունակեն իրենց զինուորական պատրաս-
տութիւնները և Հունգարիայի մէջ ձիեր ծախու-
կառնուին՝ ՚ի հայիւ առ եղիու տէսութեան”:

զառապերու ի հաջու այս բրգու տէրութեանց՝
Բայ ՚ի գերմանական խնդիրեն, Հոռմի խնդիրը
և արևելեան խնդիրը նորէն երևան ելած են ու
Նորոպիոյ կառավարութեանց ոչսակաւ անհանդըս-
տութիւն կըպատճառին ։ Գաղղիոյ ու Խտալիոյ կա-
ռավարութեանց մէջ Հոռմի խնդրոյն նկատմամբ
պաշտօնական հաղորդակցութիւններ տեղի ունեցան
այս օրերս ։ Խտալիոյ դահլիճը ամեն կերպ ապահո-
վութիւններ տուաւ Գաղղիոյ տէրութեանը թէ 1854
Ահպտեմբերի 15ին հաստատուած դաշնադրութիւնը
մեծ զգուշութեամբ ՚ի զործ պիտի դնէ , այսինքն
Հոռմի վերայ դրսէն յարձակումը պիտի արդելու
ամենայն զօրութեամբ ։ և իրօք Խտալիոյ կառավա-
րութիւնը 40,000 հողիի հափ յուղարկեց Հոռմի

սահմանադ լուխնե բը , նմանապէս իտալական նաւա
առորմիղ մի յիշեալ երկրին ծովեզերեայ քաղաքները
կըհսկէ , որպէսզի թէ՛ ծովէն և թէ՛ ցամաքէն յար-
ձակում մի չըլլայ . ըստորումազատամէր իտալացի-
նե բը , չո չակաւոր Կարիսկալտիին գրիմամբ ու քա-
ջալերութեամբը , մեծ զօրութեամբ կըպատրաստուին
չորոխ վերայ արշաւե լու .

Բայց նշանակութեան արժանիք է թէ խտալիոյ կառավարութիւնը դրսէն յարձակումը միայն պիտի արդգելու . աակայն եթէ Հռոմի վիճակաց մէջ ապօստամբութիւն մի ծաղելու ըլլայ (ինչպէս որ կըսպասուի) և Հռոմայեցիները պատական իշխանութեան լուծը զինու զօրութեամբ վրանէն մօթափի լով իստալիոյ հետ միաւորութիւնը ուզեն , յայնժամ խտալիոյ կառավարութիւնը ի՞նչ պիտի ընէ . . Անշուշտ սիրով պիտի ընդունի ժողովրդեան խնդիրը , և Գաղղիան եղած ու լմընցած գործոյ մը ընդդիմութիւն պիտի ընէ . մանաւանդ որ ժամանակ աշխատի չունենայ՝ գերմանական սպասնալից խնդրոյն վրայօք զբաղեալ ըլլալով . Մէք միշտ կարծեցինք թէ Հռոմի ազատութիւնը՝ այսինքն խտալիոյ հետ միաւորութիւնը ժամանակի խնդիրը մըն է : Այս ժամանակը հասած կերպի մեղ . վասնզի Դաղղիան՝ խտալիոյ գաշնակցութիւնը շահէլու համար յորմէ մեծ հարկաւորութիւն ունի դերմանական ու արեելեան ծանր խնդրոց լուծման վտանգաւոր պարագայիցը մէջ , Գաղղիան՝ կըսեմք , գտուարութիւններ պիտի չյարուցանէ սրբազն Պապին աշխարհական իշխանութեան այս կերպիւ անհիմ ըլլալուն վերայ :

Արևելքան խնդիրը՝ զերմանական խնդրոյն չետ
երեան ելլելով և կերպիւ իւիթ անոր հետ խառնուե-
լով ևս առաւել ծանր ու վտանգաւոր կերպարանք
մի ստացած է ։ Վասնզի Գաղղիան ու Երրոպից
զԼիսաւոր տէրութիւններէն ոմանք՝ գերմանական
խնդրոյն զանազան պարագայիշը պատճառաւ, կրնան
բաւական ուշադրութիւն շմառուցանել արեելեան
խնդրոյն, կամ կընայ ըլլալ որ ժամանակ չունենան
անոր վրայօք ըստ արդանայն զբաղելու ։

故都氣象如日中天，其後一蹶不振。

Φωτίον, 17 Απριλίου 1867.

Պատուարժան խմբագիր

Այս օրերս քանի մը երես հին ձեռագիր ձեռքս անցաւ , մաքուր պահուած . որ կերևի թէ ձեռագիր Աստուածաշնչի մը սկիզբէն կամ վերջն ինկած պիտի ըլլայ . և Համարելով թէ բոլորպին անարժան չէ դիտնոց առջև ելլելու , ամենայն զգուշութեամբ օրինակեցի և միայն օի տեղ գործածուած ու երը՝ ըստ այժմեան սովորութեան՝ օ գրելով՝ ձեզի կըխրկեմ գրատուական օրագրոյդ միջոցաւ հրատարակելու համար . որպէսզի , եթէ իմ կարծածիս պէս , ստուգիս դիտնոց դիտողութեան արժանի բան մըն է , ասդին անդին չոչնչանոց կամ չկորսուի . ինչպէս դժբաղդաբար շատերն եղած են՝ տպագրութեան մամուլին տակ չիշնանուն համար , որոց կորուսան արդարք անդարմանելի եղած է և իրաւամբ կողբայ տղղը :

Աւտոի այս առթիւ կըյօդորեմ մեր սիրելի ազգային-քը, թէ ով որ ունենոյ հին ձեռագիր գրեան կամ թղթեր հոգ տանի տարադրել տալու կամ գիտնոյ հա-զորդելու, որով կարելի է նոր լոյս մը, նոր կատարելու-թիւն մը կըտրուի մեր մատենագրաւթեան :

Այս ձեռադրոյն վերհաղիբն է, Վաս ի յերկուս
զիքս առ. ի Հերթակցուց զպատմութիւնն բաժանելոյ .
որ քաղաքած մաըլլոց է անշուշու և ոչ ամբողջ թարգ

մանոթիւն՝ Զերօնիմսի առաջարանուրիւն սադա-
ւարտեալ վերնագրավ գրուածքին, որ կըգտնենք Այս-
թար արբայ հօր Ա Ենիսեյկ տպած մեծ պատկերազարդ
Աստուածառունին մերթու ։

Անուածաշհուսչիք զարչը ։
Անոր ու մեր ձեռագրին մէջ շատ տարբերութիւններ
կան, մանաւանդ շարադրութեան, որ աւելի յատակ է.
և այս տարբերութենէն կըմակաբերեմ թէ ասիկա ուրիշ
թարգմանութիւն մըն է՝ միայն հարկաւոր մասերը քա-
ղելով։ Սակայն նոյն տարբերութիւնները հու նշանա-
կելու հարկ չեմ տեսներ, քանի որ ընթերցողդք կրնան
դիրքաւ տեսնել երկուքն ալ ընթեռնութիւն:

Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Վասն ի յերկուս զիբս առ ի Հերքայեցւոց
զպատմութիւնն բաժանելոյ :

Զի քանաներկու նշանագրօք վսորին երրայեցիրն՝ Առողջուոց և Քաղղէացւոց լիզուն նշանակիչ, Քանանդի նորա յոլովագոյն մօտ են յերրայեցւոց բարբառն, և զցգ նըստմաղրօք վարին բարբառեալ նոյնակէս, բայց գրեն այլափախ, Նկարադրուժմիւք և ոչ միոյն՝ այլև Սամարացիք։ Եւ զմովսիսեան հինգ օրինաւորս քանաներկու նշանագրօք գրեն, կերպարանօք միոյն և խեցիսեղիսիօք այլափոխիկ։ Իսկ բազումք պեղէին, որպէս թէ ի ճշմարիտ բանս Ազրի դպրի և օրինապատմի, յետ տուելց դիցուաստէմ և վերստին տաճարին Զօրաբարեկի շինելց՝ ոյլ նշանագիր երրայեցւոց ցուցանել թող զտուաջինսն՝ ու բովք սորա մինչև ցոյժմ վարին։ Քանանդի նոյնակէս իսկ

ընդգլւմ առանեան կառավարութեան . վերջապէս
պատմական ճշնարարութեան և քաղաքակրթութեան
յառաջարիմն թեանց մասուցալ ծառարութիւնն մըն է :

Այսաւորի հռարատից ուշադրութինք այս աշխատաշ
ոկրութեան վերայ կը հաւաքիրեմք , որ ժամանակակից
պատմութեան պատռական մէկ գլուխն է և ամեն կերպ
պիտի արժանին՝ սիրապիք ընդունելութեանը զոր մասոց
նման Փարիզի ժողովուրդը : «Նի՞ՑԱՄ

Վեր ընթեքցուաց ուշագրութիւնը կը հրատիրեմք
չեակեալ յագուածոյն վերաց զոր Աւագին Յուն
լիսի ՀՀ թիւեն քաղաք եմք .

«Երբեմն Երտաւաղիմի միարան Զիվնիկիրեան Յակով
վարդապէտը՝ որուն համեստ լուր կըստըտէր թէ կուսա-
ւորչեան անուն ընկըրութեան պլուխ նոյած է, այս օքերո
իր մէկ պարտօքին համեր Բարձրագոյն Յառաջ բանասար-
կուուժ ըլլալով, անցեալ շարտամբ օրը հետեւալ նամակը
դրած է սրբազնն Յասրիստրին,

« Ամենապատիւ սրբազն Հոգի :
« Բարորակի հայութեան խառնեած ու լուսած :

« Հաստորում իմ կրօնական կարծիքներում և միջանց
նկատմամբ այլ ընդ այլը և գայթակական լուրեր կը-
պաշտան, և բառարաւմ Զեր Բ. Արքաջնութիւնն ու
կրօնական պատկառելի Ս. ժողովը յիս գայթակազած է
արդին վասն Լուսաւորչեան անուն աշխանդառը ընկե-
րութիւնն և նորին ձեռօր տարադրուած Պատկեր անուն
չարահնար գրքին, վասնարայ ներքին հումազնութիւն կըդա-
տափարատեմ այդ Լուսաւորչեան աշխանդառը ընկե-
րութիւնը և կընգովիմ նորին Պատկեր անուն թու-
նովկը դիրքը և յօժարութեամբ կրգաւանիմ թէ ևս
Հայաստանեայց Լուսաւորչուկան Ս. և ուզուքիստ և
կեղեցւոյ ողջոմիտ վարդապետութիւնները և յառա-
քելոց և ՚ի Ս. հայրապետաց անտի հաստատուած
բոլոր ծիսերը, արարողութիւնները և ամենայն ինչ որ
նոքօք հաստատուած են կընդունիմ կըյարգեմ և կե-
նաց մինչեւ վերջին շունչը մեր ազգային ողջափառ
Ս. եկեղեցւոյ պայծառութիւնը ու իրաւանեները կը-
պաշտպանեմ և պատի պաշտպանեմ ընդդիմ հերձւա-
ծողաց ու մալորելոց, զգու մինչեւ ցոյժմ թէ մեր Ս.
եկեղեցին և թէ նորին առաքելայց ջորդ հայրապետները
գատապարուած են ու կրտապատրաբեն: Ուստի այս իմ

ողջամիտ զաւանութեանց հետ կրվատահացնեմ զձեր
սրբազնութիւնը և կրօնական սրբազնումար ժողովը թէ
այսուհետեւ խիստի աշխատոյմ միշտ վասն պայծառու-
թեան Ա. եկեղեցւը և վասն յարսուն խաղաղութեան
և ամրոգջութեան ազգիս:

Առաջանություն, 15 Յուլիս 1867:
Յակոբ Վարդապետ Ջիլնկիրեան
Եախսկին աւագ քարգման Ս. Երուսաղեմի:
Կերեկի թէ այս նամակը զրելով յիշեալ վարդա-
պեաը Ս. Պատրիարքէն նիւթական օգնութիւն մը՝
այսինքն իր 25.000 զուրուչք չափ սպարաքին գնա-
րաւմը կըսպասէ եղեք, վասնզի քանի մ'օր եաբը

այն է հինգշարթի օրին ուրիշ նամակ մը 11. Պատ-
րիստիքին զբելով՝ վերսպիրեալը յետս կոչած է :

Այս մարդ մը՝ որուն կրօնքը՝ փախանակ ներքին
համազման վրայ հաստատեալ ըլլալու՝ զբչն ծայրի
մել լանին հետ նառնուած է :

Երկրորդ նամակ զերա . իստիակ
առողջապահությունի և ձեռագ :

Ինչպէս նախորդ թուղթ ըստած էինք՝ Ապրիլամսոյ 27ին գերա . Խաչակ արքեպիսկոպոսի Առեհշեն մկնիլը . Երկրորդ նամակափառ իրով զրեալ ՚ի 23 Մայիսի , կիմացընէ ոսյն ամսոյն Ցին վեց աւուր բէջի Շիտաէ հասնելնին : Հոն կը դանեն բաղդու լին քանի մի աղքայինք , որոց մին է Մալէցեան մեծարդոյ բժիշկ Ջրանկիւլ է ֆէնտին . որ Բ. Դրան կողմէն կաղմուած բժկական մասնաճողովի անդամ է հոն , և իւր պատուաւոր դրիցը պատճառաւ շատ բարդասիրութիւն ցոյց կուտայ գեր . արքեպիսկոպոսին և իւր ընկերացը . Երկրորդ ՚է զաղատացի Հու լաւեան Յ. Բոլը (Այօլոս) , որ Ընդզիոյ հիւպատուարանին թարգման ըլլալով , աղդասիրաբար յարգ պատիւ ցոյց տալէն ի զատ , Շիտաէի Շդեշին և զարմաղ ամին կողմէն ևս յանձնաբարական թղթեր ըբել կուտայ , նոյնպէս և Ընդզիոյ հիւպատուին կողմէն՝ առ Գայմագամն Անաղին քաղաքին : Այս քաղաքու Շանդիպակաց կողմը բուն Հապէտու երկրին վերայ ուրիշ ծովաչայեաց քաղաք մի է . հիշակս կրոգու գեր , նամակաց նոր . Առանձակ

զերայօք երթալու քիչմի վտանգաւոր ըլլալուն, ուրա
տեղ շատ լրակններ ունի եղեր քետոր թաղաւոս
ըը, խոհեմութիւն սեղած են Քասելցի վերայօք
ցամաքաւ երթալու . և Այսիս ամսոյ 23ին կըմիկ
նին Ճիտաէէն դէպ ի Աւաղին : Այն նամակէն
կիմացուի, որ սուտ տեղեկութիւն էր ոմանց աղջա
յին լրադրաց հաղորդած լուրը, որոնք անդզիական
լրագրէ մի առնելով դերա . Խահական արքեսկիլիու
պասին ի Հապէշսատն հասնիլը կիմացընէին :

Այն առթիւ արժան կըհամարիմք յայտնել սիս
բելի ազդիս՝ Անդզիոյ արագքին զործոց պաշաօնէին
առ տեղոյս հիւպատուարանը գրած նամակաւ յայտ-
նած իւր շնորհակալութիւնը, յորում կըսէ :

“Յայտնեցէք Պատրիարքին այն վսեմզազափարը՝
զոր Բրիտանական Վեհափառութեան կառավարու-
թիւնը ունեցաւ Կորին Բարձրագալուութեան անյա-
պաշ ի զործ գրած բարեկամական եղանակին վերայ-
ի մասին կարգագրութեան յազատութիւն անդզիացի
բանարիկ լոց ի Հապէշսատն”:

Պատրիարքին ի նամակներէն իւր Փոխանորդը
անձամբ ուղարկելուն ի հաղէշտան :

Ոյն նու իրակութեանս նպատակին յաջողութեա-
նը համար կըպարտաւորի սուրբ Աթոռոյս միաբանու-
թիւնը, և թերես անոր չետ ի միասին բոլոր աղդն
չայց, կրկնապատկել իրենց աղօթքն ու ազաշանքը
առ բարձրեալն Աստուած՝ այցելուն հոգւոց մարդ-
կան, որպէսզի հաճեսցի ընկունել բովանդակ աղջի
մի աղերուը, և շնորհէ աղատութիւն թէ՛ անդղիացի
հիւաստոսին և թէ՛ նոյն տէրութեան բանաերան
մ. չ զանուած ուրիշ եւրոպացի կասկելոց, ու շնորհէ
միանդամայն ըրեշտակի բարեւոյ առաջնորդութեամբ
հասցընել զնուիրակունս մեր ի նպատակ աեղին ա-
ռանց վանդի . ինչորէս և գերա . Խաչակ արքե-
պիկուպոսն և իւր ընկերքը թախանձաբար կըխնդրեն
բոլոր միաբանութենէս իրենց չերմազօթից օժան-
դակութիւնը . “Ասսնզի, կըսէ իւր նամակին մ. չ-
ունիմք յետ այսորիկ ի ներբասակցուն երկիրն մատանել
ընդ Ճանապարհ տաժանուտ և վատանդալիք”:

Յիօսի Յուրիս ամսագիր :

“Եւերիայ ամսոյս գին Մարաշու կուսակալը օէյ
թուն հասաւ : Մինչդեռ Ճամբան էր , լուր եղաւ
մզ . ուստի իսկոյն աշակերտք մողովելով դէմելանք
քառորդ Ճամբով . դիմացի բլուրին մօտենալով Ճամ-
բային վերայ բարձր տեղ մը ուղղահայեաց ձեռով
շարեցինք տղայքը՝ յորմէ պիտի անցնէր կուսակալը .
ուրաեղ իմանալով տէկլէթու փաշային քիչ մը ետ
մալը , սկսեցինք արգեն տրուած կրթութեան մը
կրկնութիւնը . զինուրական կրթութիւն հայերէն
բառերով . որուն յոյժ հաւանեցաւ Կորին Աեծա-
պատութիւնը : Կուսակալը երբ բլուրէն գէպ 'ի
օէյթուն գարձաւ , բազուկները մինչեւ արմուկները
բաց , սլաքնին ուսերնին նետած , սկսան սպիտակա-
զգեաց մասկախները բնական քաղցր ձայնովնին քա-
նի մը ազգային երգեր և աէրութեան ու վեհափառ
թագաւորին համար չերմ բարեմազթութիւններ .
Կուսակալը ճ-10 վայրիեան աղոց ունկնդիր ըլլալէ
վերջը՝ գարձեալ ձիուն սանձը քաշելով՝ տղայքը
առ չեն քալիցնել տուաւ : Վերջապէս անանի հան-

ի էս մը կատարեցի՞նք . որուն նմանը տակաւին տես-
ուուած չէր : Եթիրորդ օրը յատկապէս հրատիրուե-
ցանք փաշալէն , որ արժանավայր լուսաբիւներ ըրաւ
նեղ : Եթիրորդ օրը մեկնեցաւ ասսի դէկ ՚ի Ելզիս-
ան՝ յիշելով միշա առ մեղ ունեցած իւր սէրը :

“Ենցեալ շաբթու բազդ ունեցանք ամենապատիւ
խայի սրբազն Կատրիբարք Հօր կոնդակլը կարդա-
ու . որ ազգասիրաբար կը յուսադրէ զ. Օ. էյթունցիս
լ զանազան օգնութիւններ կը խօստանայ անոնց .
ափայն աւելի զովելին այն է , որ փոքր սնտուկ մի
հյութենարան և Հեղարան խրկած է , որոց կարօ-
ուութիւն ունէ ինք . ուստի մեծապէս շնորհակած է ու”

Անցեալ շաբթու, պիրմանի կայսերութեան մայ-
սքաղաքէն՝ այսինքն Ուանգունէն, Վայիսի 1-13
մասթուով նամակ մի ընկալաք, որ մսիթարական
նոյն քաղաքին աղդային ուսումնասիրական հաս-

տատութեանց նկատմամբ

Յիշեալ նամակեն կիմնամք նաև թէ մօտերս հոք
վէջ մի ծագեր է Ենդղիսյ կառավարութեան և Աղիբա-
մանի աէրութեան մէջ, և տակաւին յայսնի չէ եղեր-
թէ ինչպէս պիտի վերջանայ, այսինքն բարեկամու-
բար թէ զինու զօրութեամբ :

Յաւալի սրտիւ կը ծանուցանեմք թէ հանգուցեալ
Տատեան Վազոս - Ալէյին Ծակից վսեմաշռւք Բէմպէ
Հանըմը Յուլիս 21ին դիշեբը առ Աստուած փոխե-
ցաւ յԱյի Առէֆանօ դեղն Կոստանդնուպոլսոյ ,
խորին սպայ և տիրաբթեան մէջ ձգելով իւր բազ-
մաթիւ աղնուափայլ դերքաստանը :

Հանդուցեալը զրեթէ զաթսունամնայ էր և իւր
առատաձեռն աղքատասիրութեամբը, որ Տատեան
պայծառափայլ գերգատատանին ժառանդական առաքի-
նու թիւններէն մէկն է ։ Մայք որրոց և խնամակալ
կարօսելոց հանդիսացած էր ։ ուստի այսպիսի առա-
քինափայլ հոյակապ տիկնոջ մի մահը իրաւամբ ազ-
գային մծ կորուստ մի կը համարուի ։

Հանդուցելոյն յուղարկաւորութեան տիտոր հան-

գեսը հետեւալ օրը արժանաւոր փառաւորութեամբ
կատարուեցաւ և մարմինը թաղուեցաւ Այի Ոտէ Փա-
նոյի սուրբ եկեղեցոյն մէջ, զոր Տատեան մեծաղյի
գերպատանը կառուցած է և անոր տմեն սկիտոյքը
՚ի սկզբանէ անտի ինքը կը հոգայ միշտ :

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ՕԳՈՍՏՈՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈՅՈՂԻՍ

Հէմմէա Թիւշտի փաշան մինչեւ Թուշճուք դային օ-
զոստափառ Առւլթանը գիմաւորելու համար :

Կ . Պիոլոյ Փանջ լրագիրը՝ իւր թույն մէջ որ ՚ի
29 Եօւլիսի, Տետևեալ կերպիւ կընկարաց զէ օսման-
եան մեծազօր Խնդնակալին վերադարձը և այս առ-
թիւ եղած զանազան տանախմբաւթիւնները :

Հազմաթիւ նաւակներէ և մակոյկներէ զատ 40էն
աւելի զարդարեալ շօղենաւեր դէպ ՚ի Վասփողէն
դուրս կըսլանային՝ տանելով անթիւ Խռջովուրդ ,
բարձրաստիճան նախարարները , կառավարութեան
պաշտօնէից մնծ մասը և ամեն ազգաց զըսէիները՝
ընկերութեալը ամեն աղջէ երդեգիկ ուստանուած :

Ժամը շին մօտ էր, երբ ամեն կողմանէ թնդաս-
նօթներու որոտմամբ իմացուեցաւ թէ՝ օգոստափառ
Առւթան ԱՊՏԻՒ, Ա.Օ.Ի.Չ. խան մայրաքաղաքա-
կը մոնէ յետ ձօքրեայ բացակայութեան, Աննկարա-
դրելի է ժողովրդեան խինդն ու խայտանքը. ծովե-
ցամաք հիանալի կերպարանք մ'առած էին. բոլոր
Պոստորի ծովափունքն ու նաւերը սքանչելի կեր-
պով զարդարուած էին, զինուորք օդը կըթնդացու-
նէին Հրացաններով, բարեմաղթական երդերու սր-
տեռանդն զոշիւնները մարդոց ականջները զողցես
կըխլացունէին. Եւ ահա այսպէս փառաւոր կերպիւ-
և նախաքայլ ընթացքով Կորին ի եհափառութեան
շոգենաւն հասու Պիշեխթաշի պալատին առջեւ, ուս-
կից իջաւ օգոստ. Առւթանը և մտաւ իւր պալատը,
շրջապատեալ խոլոր պալատականներէն: Բարձրաս-
տիճան նախարարք անմիջապէս կ. վ. եհափառութե-
ղարշապարք դիմոււ և իրենց խոնարհական յար-
դանքը ու շնորհաւորութիւնները մատուցանելու
դատիւ ունեցան:

Նըրեկոյին լուսաւոր դունդ մի գարձած էր բռլոր
Հայրաքաղաքու, անհամար և զոյնզոյն կանգեղներ
ու հիանալի հրախազութիւններ զննողն աչքը կը-
լացունէին . ամն կարգի մարդիկ իրենց կարողու-
թենէն վեր իրենց տուներն ու խանութները զար-
արած՝ ուրախ ու զուարթ կըտօնէին բարեխնամ
Խութանին վերադարձ . Անհամար դափնեկամար-
երէ զատ, շատ տեղեր դափնիներով զարդարուած
ին . Տանրադին կերպասներ և ամն տեսակ ջոխու-
թիւնք երևան ելած էին : Շերա զըրեթէ քայլ գը-
ռուխ նուագարաններ կը հնչուէին և հասարակաց
արդարանքն խիստ նշանաւոր էին . Անհնարին է
կարագրել կառավարութեան պաշտօնատանց, պաշ-
տօնէից ապարաններուն և ամն աղդէ երեելի ան-
անց ըրած լուսաւորութեանց ու զարդուց շքեղու-
թիւնը . Մէկ խօսքով երեք դիշեր լուսոյ բոցերու
է էր մարտաքառասու, ին պուր ժամանակ ան

